

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Ympäristön merkitys ruoan miellyttävyyden kokemuksessa ja fysiologisissa vasteissa: Interventiotutkimus

Kutsu osallistua tutkimukseen

Kutsumme sinut osallistumaan tutkimukseen, jossa selvitetään ympäristön vaikutusta ruoan miellyttävyyden kokemukseen ja fysiologisiin vasteisiin.

Tämä tiedote kuvaa tutkimusta ja siihen osallistumista.

Tutkimukseen rekrytoidaan mukaan yhteensä 90 aikuista, 18-65-vuotiaista, osallistujaa. Sinua pyydetään osallistumaan tähän tutkimukseen, koska sinulla ei ole mitään seuraavista:

- allergia mereneläville (mukaan lukien kala, äyriäiset, simpukat)
- epilepsia tai migreeni
- vegaaniruokavalio
- eteisvärinä
- ruuansulatuskanavan sairaus (esim. keliakia, Crohnin tauti, ärtyvän suolen oireyhtymä, haavainen paksusuolitulehdus, refluksitauti, dyspepsia)

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen, keskeyttää tutkimuksen tai peruuttaa antamasi suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta milloin tahansa ilman, että se vaikuttaa kielteisesti saamaasi kohteluun tutkimuspaikalla. Voit ilmoittaa halustasi keskeyttää tutkimus kertomalla siitä tutkimushenkilökunnalle.

Keskeyttäessäsi tutkimukseen osallistumisesi tai peruuttaessasi antamasi suostumuksen, sinusta siihen mennessä kerättyjä tietoja, kuten taustatiedot, kyselylomakkeille täyttämäsi tiedot tai kerätyt fysiologiset tiedot, käytetään osana tutkimusaineistoa.

Tutkimuksen toteuttaja ja rahoittaja

Tämän tutkimuksen toteuttavat Turun yliopiston Ravitsemus- ja ruokatutkimuskeskuksen ja Tietotekniikan laitoksen tutkijat: Professori Kirsi Laitinen; TkT, yliopisto-opettaja Tuukka Panula; FT, erikoistutkija Ella Koivuniemi; FM, väitöskirjatutkija Sanna Koskimäki; FM, väitöskirjatutkija Nora Logrén; FM, väitöskirjatutkija Janina Hieta; FM, laboratoriomestari Ella Simonen; ETM, projektitutkija Hanna Lähde

Tutkimuksen rahoituksesta vastaa Turun yliopiston Ravitsemus- ja ruokatutkimuskeskus.

Tutkimuksen kulku

Tämän tiedotteen luettuasi sinua pyydetään antamaan suostumuksesi tutkimukseen osallistumiselle. Tutkimus toteutetaan Aistikattilassa, osoitteessa Medisiina D, Kiinamyyllykatu 10. Tutkimukseen osallistuminen kestää yhteensä noin 1,5 tuntia.

Tutkimuksen aikana vastaat kyselyihin, joissa selvitetään ruuankäyttöä, syömisen taitoa, neofobiaa (uutuudenpelkoa), taustatietojasi (esim. koulutus, pituus, paino) sekä merenelävien käyttöä. Tutkimuksessa arvioit aistinvaraisesti itsenäisesti merenelävistä koostuvia ruokanäytteitä kolmessa eri ympäristössä Aistikattilassa ja vastaat kyselylomakkeen kysymyksiin. Lisäksi tutkimuksen aikana ihollesi asetetaan antureita (tarrat, vyö), joilla mitataan sykettä, sykevälivaihtelua, EKG:tä, hengitystaajuutta ja ihon sähkönjohtavuutta.

Sinua pyydetään olemaan puhumatta tutkimuksen aikana. Ympäristöjen vaihdon yhteydessä pidetään pieni tauko, jonka aikana voit halutessasi jutella tutkijoiden kanssa.

Tutkimuksesta mahdollisesti aiheutuvat hyödyt ja haitat

Tutkimukseen osallistuttuasi saat palautteen ruokavaliosi ravitsemuslaadusta. Tutkimuksessa tehtävät elimistön fysiologiset vastemittaukset ovat vain tutkimuskäytössä eikä niille ole annettu viitearvoja, jotka mahdollistaisivat tulosten antamisen osallistujille. Osallistumalla autat kokoamaan tietoa ympäristön vaikutuksesta ruoan miellyttävyyden kokemukseen ja fysiologisiin vasteisiin sekä fysiologisia vasteita mittaavan laitteiston soveltuvuudesta ja herkkyydestä aisti- ja ruokatutkimuksissa. Tutkimuksessa kerättyä aineistoa voidaan hyödyntää myös ruokailun ja ympäristön vuorovaikutusta selvittävissä jatkotutkimuksissa.

Tutkimuksessa käytettävät ympäristöt tarjoavat erilaisia visuaalisia ja auditiivisia ärsykeitä, jotka saattavat vaikuttaa hermostosi aktiivisuuteen. Merenelävien maistaminen saattaa aiheuttaa epämiellyttäviä tuntemuksia. Fysiologisia vasteita mittaavat anturit ovat kiinnitettynä sinuun koko tutkimuksen ajan, mikä rajoittaa liikkumistasi ja saattaa siksi aiheuttaa epämukavuutta. Elektrodit ja anturit asetetaan kämmeneen, sormenpäähän, vyötärölle ja rintakehälle alimpien kylkiluiden alle. Osa elektrodeista ja antureista kiinnitetään ihoosi tarroilla, jotka saattavat aiheuttaa ihoärsytystä tai punoitusta. Elektrodien ja anturien irrottaminen saattaa aiheuttaa laastarin irrottamiseen verrattavaa kipua. Tyypillisesti tutkimukseen osallistujat kokevat nämä haitat vähäisinä. Kuitenkin, mikäli mittauslaitteiston anturit ärsyttävät häiritsevästi ihoasi tai tutkimukseen osallistuminen tuottaa sinulle ahdistusoireita tai koet mittaukset esimerkiksi voimakkaasti epämiellyttäväksi ja haluat keskeyttää tutkimuksen, kerro siitä tutkimushenkilökunnalle ja keskeytämme tutkimuksen osaltasi.

Tutkimuksesta maksettavat korvaukset

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Henkilötietojen käsittely

Tutkimuksessa saadut tiedot ovat luottamuksellisia. Tutkimuksessa kerättäviä henkilötietoja käsitellään tietosuojasetuksen mukaisesti (ks. tietosuojaseloste).

Tutkimustulokset julkaistaan ryhmätasolla, eikä niistä missään vaiheessa voi tunnistaa sinua.

Tutkimusaineiston säilyttäminen ja tutkimustulosten raportointi

Tutkimuksessa kerätty aineisto säilytetään luottamuksellisesti Turun yliopiston salasanalla suojatuissa tietojärjestelmissä. Suorat henkilötietosi, kuten nimesi ja yhteystietosi, poistetaan ja korvataan kooditunnisteella ennen aineiston analysointia siten, että henkilöllisyytesi ei paljastu. Lisäksi ennen aineiston pitkäaikaissäilytystä muut tunnistetietosi, kuten ikä ja sukupuoli, poistetaan tai muunnetaan siten, ettei sinua voida suoraan tunnistaa tai yhdistää kerättyihin tietoihin. Tunnisteeton tutkimusaineisto säilytetään pysyvästi.

Tutkimustulokset raportoidaan ryhmätasolla tieteellisissä ja kansantajuisissa julkaisuissa ja niistä voidaan laatia suomen- ja englanninkielisiä yleistajuisia tiedotteita esimerkiksi Turun yliopiston nettisivuille. Tunnisteeton tutkimusaineisto voidaan arkistoida ja avata muiden tutkijoiden käyttöön datapankin kautta.

Lisätietojen antajan yhteystiedot

Sinulla on mahdollisuus kysyä tutkimukseen liittyviä lisätietoja sähköpostitse (ravitsemustutkimus@utu.fi) tai alla olevista puhelinnumeroista.

Kirsi Laitinen
Professori
Tutkimuksen vastuullinen johtaja
Ravitsemus- ja ruokatutkimuskeskus
Biolääketieteen laitos
Turun yliopisto
+358 29 450 2428

Tuukka Panula
Tkt, yliopisto-opettaja
Tietotekniikan laitos
Turun yliopisto

Ella Koivuniemi
FT, erikoistutkija
Ravitsemus- ja ruokatutkimuskeskus
Turun yliopisto
+358 50 911 3623

Sanna Koskimäki, Nora Logren, Janina Hieta
FM, väitöskirjatutkijat

Ella Simonen, FM, laboratoriomestari
Hanna Lähde, ETM, projektitutkija